

DUYURU**Sayı: 2020/025****BURSA, 02.06.2020****Konu:****FİZİKİ TESLİMAT OLMAKSIZIN YAPILAN ALTIN ALIM SATIM İŞLEMLERİ KAMBIYO İŞLEMİ OLARAK DEĞERLENDİRİLDİĞİNDEN BSMV'NE TABİ OLACAKTIR**

Bankalar tarafından yatırım hesapları ve diğer (vadesiz, v.b.) hesaplar üzerinden fiziki teslimat olmaksızın yapılan altın alım satım işlemlerinin kambiyo işlemi olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda oluşan tereddüt nedeniyle Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan görüş talep edilmesi üzerine, Başkanlık tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü'nün görüşüne başvurulmuş ve söz konusu genel müdürlüğün 21.05.2020 tarihli ve 276064 sayılı yazısında;

"Bilindiği üzere, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun kambiyo mevzuatına ilişkin düzenlemelere esas oluşturan kanundur. Anılan Kanun'un 1. maddesinde kambiyo mevzuatında hakkında düzenleme yapılmasına imkân tanınan kıymetler; kambiyo, nukut, esham ve tahvilat, kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetler ile ticari senetlerle tediye temine yarayan her türlü vasıta ve vesikalar olarak yer almaktadır.

Anılan Kanun uyarınca yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar'ın "Tanımlar" başlıklı ikinci maddesinin (h) bendinde döviz (kambiyo) efektif dahil yabancı parayla ödemeyi sağlayan her nevi hesap, belge ve vasıta; (j) bendinde kıymetli madenler ise her tür ve şekilde altın, gümüş, platin ve paladyum olarak tanımlanmıştır.

Bu itibarla, kıymetli maden ve dövizin kambiyo mevzuatında düzenlenen değerler olması, kambiyo mevzuatında kıymetli maden depo hesaplarında işlem gören kavdi tutarların açık bir tanımının verilmemesi ve özü itibarıyla fiziki teslimat yapılmadığı sürece kavdi ve değeri dövizle belirlenen bir tutarın söz konusu olması hususları dikkate alındığında; vadesiz ve yatırım hesapları üzerinden fiziki teslimat olmaksızın yapılan altın alım satım işlemlerinin kambiyo işlemi olarak değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir görüşü alınmıştır.

Bu görüş üzerine, Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından Türkiye Bankalar Birliği'ne gönderilen söz konusu yazı ile, bankalar nezdinde yatırım hesapları ve diğer (vadesiz, v.b.) hesaplar üzerinden fiziki teslimat olmaksızın yapılan altın satış işlemlerinin kambiyo işlemi kapsamında değerlendirilerek bu işlemler üzerinden yürürlükteki oranlara göre kambiyo muamele vergisi (BSMV) hesaplanması gerektiği bilgilendirmesi yapılmış ve konu hakkında ivedilikle Türkiye Bankalar Birliği üyelerine duyuru yapılması istenmiştir.

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın yeni görüşüne göre kaydi altın alım satım işlemleri kambiyo işlemi olarak değerlendirildiğinden, bankalar nezdinde yatırım hesapları ve diğer (vadesiz, v.b.) hesaplar üzerinden fiziki teslimat olmaksızın yapılan altın satış işlemlerinde altın satış bedeli üzerinden %1 oranında BSMV uygulanacaktır.

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 2012 yılında vermiş olduğu bir özalgede altın mevduat hesabı "kambiyo muamelesi" olarak değil bir "banka ve sigorta muamelesi" olarak değerlendirilmiş ve buna bağlı olarak 98/11591 sayılı Kararname ile belirlenen %5 BSMV oranına tabi olacağı görüşü verilmiş, bu işlemde banka lehine herhangi bir para kalmıyorsa BSMV doğmayacağı belirtilmiştir. 2017 yılında verilen bir özalgede ise bankada açılan kıymetli maden mevduat hesabının, bu hesabı açtıran mükellef açısından mevduat sözleşmesine dayalı bir alacak niteliği taşıdığı görüşü verilmiştir.

Gider Vergileri Kanunu'nda herhangi bir düzenleme olmamış ve yıllardır kambiyo muamelesi olarak görülmeyen fiziki teslim olmaksızın yapılan kaydi altın satışlarının kambiyo muamelesi olarak varsayılması ve verginin konusuna bu şekilde alınıyor olması verginin yasallığı, belirlilik ve öngörülebilirlik ilkeleri açısından tartışmaya açık bir konudur. Kaldı ki Finansal Piyasalar ve Kambiyo Genel Müdürlüğü'nün yazısında da belirtildiği üzere, ilgili mevzuatta kıymetli maden depo hesaplarında işlem gören kaydi tutarların açık bir tanımı yer almamakta olup, böyle bir tanım yapılmasına dayanak olacak yasal bir düzenleme de bulunmamaktadır. Söz konusu görüşün diğer kıymetli maden hesapları için de geçerli olup olmayacağı da tereddüde açık bir husustur.

Sirkülerimiz ekinde altın depo hesapları hakkında geçmiş yıllarda verilen özelge örneklerine yer verilmektedir.

Saygılarımızla,

BİROL CİHANOĞLU
Yeminli Mali Müşavir

(*)Duyularımızda yer verilen açıklamalar sadece bilgilendirme amaçlıdır. Tereddüt edilen hususlarda kesin işlem yapmadan önce ve sirkülerlerimiz hakkında görüş, eleştiri ve sorularınız için Yeminli Mali Müşavirliğimiz ile iletişime geçebilirsiniz.